

3. Коли він дав відповідь на питання, розповідь продовжує інший учасник.

У результаті група дає колективну відповідь на спільну тему.

Спільно-взаємодіюча

Передбачає узгоджені дії учасників на всіх етапах роботи від планування і проектування до завершення (отримання остаточного продукту).

Взаємодія може відбуватися:

- у парах;
- у невеликих групах (3—4 учні);
- у групах по 5—6 учнів;
- відносно великих групах (увесь клас).

Крім того, на другому рівні є можливою взаємодія між парами й невеликими групами. Ця взаємодія може відбуватися на підставі спільно-індивідуальної, спільно-послідовної або спільно-взаємодіючої форми організації, що урізноманітнює процес організації спільної роботи дітей.

Навчання дає індивідуальні результати, але традиційно є спільною діяльністю. І не випадково, що навчання, яке використовує потенціал співпраці, виявляється дуже ефективним. Воно не тільки сприяє кращому засвоєнню знань, але й забезпечує виховання таких елементів соціально орієнтованої поведінки, як чуйність, самодисципліна тощо.

Успішність спільної навчальної діяльності і ступінь результативності індивіда, який бере участь у ній, залежать від безлічі причин психологічного характеру. Важливу роль відіграють особливості територіальної поведінки дітей. Дитина не випадково займає те або інше місце в просторі. Вона не байдуже ставиться до тих переміщень, які в цьому просторі відбуваються. Її настрій, успішність діяльності значною мірою зумовлені цим чинником.

НАВЧАЄМО І НАВЧАЄМОСЯ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО УРОКУ: ЩО, ЯК, КОЛИ?

→ Алгоритм планування уроку й підготовки до нього

- Розроблення системи уроків за темою або розділом.
- Визначення навчально-розвивально-виховних завдань уроку на основі програми, методичних посібників, шкільного підручника й додаткової літератури.
- Добирання оптимального змісту матеріалу уроку, розчленування його на опорні знання, їх дидактичне опрацювання.
- Визначення головного матеріалу, який учень повинен зрозуміти і запам'ятати на уроці.
- Формулювання навчальних завдань уроку.
- Розроблення структури уроку, визначення його типу та найдоцільніших методів і прийомів навчання на ньому.
- Знаходження зв'язків під час вивчення нового матеріалу з іншими предметами й використання цих зв'язків під час вивчення нового матеріалу і під час формування нових знань та вмінь учнів.
- Планування всіх дій учителя й учнів на всіх етапах уроку і, насамперед, — під час опанування нових знань і вмінь, а також під час застосування їх у нестандартних ситуаціях.
- Добирання дидактичних засобів уроку (кінофільмів, картин, плакатів, карток, схем, допоміжної літератури тощо).
- Перевірка обладнання й технічних засобів навчання.
- Планування вчителем записів і замальовок на дошці і виконання аналогічної роботи учнями на дошці й у зошитах.

- Передбачання обсягу й форм самостійної роботи учнів на уроці та її спрямованості на розвиток їх самостійності.
- Удосконалення форм і прийомів закріплення отриманих знань і набутих умінь на уроці та вдома, прийомів узагальнення в систематизації знань.
- Складання списку учнів, знання й уміння яких перевірятимуть відповідними формами й методами з урахуванням рівнів їх сформованості; визначення змісту, обсягу й форм домашнього завдання, продумування методики домашнього завдання.
- Продумування форм підбиття підсумків уроку.
- Планування позакласної роботи із запропонованої теми.
- Запис плану й ходу уроку відповідно до вимог.

→ Як прогнозувати навчальні результати?

Прогнозовані результати конкретизують тему й розподіляють її на серію завдань. Для визначення результатів поставте собі три запитання.

Знання

- Що я хочу, щоб учні знали в результаті цього заняття?

Уміння, навички, досвід

- Що я хочу, щоб учні вміли в результаті цього заняття?

Цінності

- На які цінності учні повинні звернути свою увагу в результаті цього заняття?

Відповіді на ці запитання складають список конкретних завдань, яких не повинно бути забагато, інакше це виявиться не-реальним для одного заняття.

→ Як сформулювати прогнозовані результати (мету)?

На цьому етапі необхідно відповісти на запитання: «Як я дізнаюся про те, що ми досягли цих результатів?»

Дізнатися про це можна тільки через конкретну дію учнів. Тому кожний результат повинен бути сформульований за допомогою таких висловлювань:

- «Під час цього заняття учень зможе пояснити, назвати... (знання);
- зможе зробити... (уміння, навички, досвід);
- зможе висловити своє ставлення до... (цінності)».

Таке формулювання результатів допоможе обрати вправи, методи, а також способи оцінювання.

→ Як конкретизувати мету?

1. Записати мету.
2. Зробити начерки, використовуючи окремі слова або фрази, що характеризують такі результати навчання, які свідчать про досягнення мети.
3. Розсортувати начерки. Відкинути дублі й небажані пункти. Повторити пункти 1 і 2 для всіх абстрактних (неясних) формулювань, що здаються важливими.
4. Скласти повний опис для кожної характеристики досягнення мети (кожної дії), що містить характер, якість або кількісні показники, які є важливими.
5. Перевірити формулювання за допомогою запитання: «Якщо хтось досягне цих результатів і продемонструє кожну з названих дій, чи зможу я сказати, що він досяг очікуваної мети?» (Якщо ви зможете відповісти на це запитання ствердно, аналіз мети завершено.)

Приклад

Конкретизація мети «розуміти значення письмового тексту».

1. Розуміти значення письмового тексту.
2. Визначити відомості, що є в тексті в очевидному вигляді:
 - підкреслити конкретні деталі в тексті (наприклад, імена, дати, події та ін.);
 - обрати висловлювання, що найповніше передають зміст тексту.
3. Визначити головну думку тексту:
 - підкреслити речення, що передає основну думку;
 - обрати заголовок для тексту;
 - підсумувати думки, що є в тексті.
4. Викласти текст конспективно.
5. Вивести зі змісту тексту ті ідеї й взаємини між героями, що не розкриті в ньому в очевидному вигляді:
 - назвати думки, дії, події, що не названі, але передбачені змістом тексту;
 - назвати позначені в тексті дії або події в їх найімовірнішій послідовності;
 - дібрати найімовірніші наслідки описаних дій або подій;
 - пояснити, що в цьому тексті поєднує між собою явища, предмети, поняття.

Основна вимога до конкретизації мети — максимально описати те, що учень може виконати в результаті навчання. Загальний прийом конкретизації мети — використовувати в описі дієслова, що свідчать про певну дію.

Приклад

Мета «вивчити використання символічних позначень на погодній карті» може бути розгорнута в перелік можливих навчальних результатів.

Учень:

- 1) відтворює з пам'яті символи, що використовуються на погодній карті;
- 2) позначає символи на карті;
- 3) читає карту, використовуючи символи;
- 4) створює карту, використовуючи символи;
- 5) за заданою картою, використовуючи символи, прогнозує погоду.

Отже, загальну мету може бути зведено до простого результату низького пізнавального рівня (*варіанти 1 і 2*), а може бути розгорнуто в широкий перелік навчальних результатів різного рівня. Складання такого переліку дає можливість учителеві усвідомлено будувати навчальний процес у напрямку пізнавальної мети високого рівня. Цю можливість можна простежити у наведеному далі аналізі складної мети.

Приклад

Під час читання учень використовує навички критичного мислення:

- 1) проводить паралелі між фактичними відомостями й оцінками судженнями;
- 2) проводить паралелі між фактами й припущеннями;
- 3) визначає причинно-наслідкові зв'язки;
- 4) відстежує помилки в міркуваннях;
- 5) відрізняє істотні доводи від тих, що не стосуються справи;
- 6) розмежує обґрунтовані й необґрунтовані оцінки;
- 7) формулює на основі тексту обґрунтовані висновки;
- 8) наголошує на передумовах, що обґрунтовують справедливість висновків.

Запропонований приклад конкретизації мети не дозволяє односторонньо розкласти її на «спостережувані дії»; кожний учитель робитиме висновки про наявність згаданих ознак, зважаючи на власний досвід, культуру мислення.

Дієслова для конкретизації навчальної мети

- Дієслова для позначення мети загального характеру: *аналізувати, обчислювати, висловлювати, демонструвати, знати, інтерпретувати, використовувати, оцінювати, розуміти, перетворювати, застосовувати, створювати* та ін.

- Дієслова для позначення мети «творчого» характеру (пошукових дій): *варіювати, видозмінювати, модифікувати, перегрупувати, перешикувати, пророчити, порушити питання, реорганізувати, синтезувати, систематизувати, спростити* та ін.
- Дієслова для позначення мети в галузі усної й писемної мови (мовленнєві дії): *визначити, передати в словесній формі, записати, позначити, підбити підсумок, підкреслити, продекламувати, вимовити, прочитати, розподілити на складові частини, розповісти, переказати* та ін.
- Дієслова для позначення мети у сфері міжособистісної взаємодії: *вступити в контакт, передати думку, висловити згоду (незгоду), вибачитися, вибачити, відповісти, подякувати, висловити похвалу (схвалення), надати допомогу, запросити, приєднатися, співробітничати, посміхнутися, брати участь* тощо.

→ Які рівні навчальних досягнень можна виокремити?

1. *Ознайомлення* — ознайомлення з основними поняттями й процедурами з певного предмета.
2. *Освоєння основ* — наступний рівень, що припускає здатність переказати (описати) основні поняття й процедури з певного предмета.
3. *Опанування* — успішне застосування основних понять і процедур із певного предмета.
4. *Засвоєння, майстерність* — успішні застосування основних понять і процедур із певного предмета, а також допомога іншим учням щодо закріплення й освоєння знань і вмінь.

Дієслова для рівнів навчальних досягнень

- Освоєння основ: *визначити, класифікувати, дібрати, описати, дати визначення, назвати, ідентифікувати, розсортувати*.
- Перехід від освоєння основ до опанування: *дібрати, виявити, підбити підсумки, розрізнити, відрізнити, дати оглядовий опис*.
- Опанування: *доповнити, застосувати, упорядкувати, зібрати, скласти, створити, порівняти, завершити, розрахувати, обчислити, провести, сконструювати, зіставити, винайти, упорядкувати, розв'язати, співвіднести, перевести, пророчити, обслужити, спростити, оцінити, систематизувати, модифікувати, обговорити, відрегулювати, переробити*.

- Перехід від опанування до повного засвоєння (майстерності): *аналізувати, оцінити, діагностувати, відредагувати, перевірити, критикувати, ілюструвати, керувати, формулювати, пояснити, дати пораду.*

→ Як дібрати найважливіші навчальні результати?

Обрати зі сформульованих навчальних результатів найважливіші для учнів. До важливих належать такі очікувані навчальні результати, що найбільше знадобляться учням у реальному житті. На добирання результату також впливає та мета, яку педагог поставив для себе. Ранжирування результатів допоможе визначити, на що варто витратити більшу частину часу заняття, а що можна зробити досить швидко. Крім того, визначення важливості навчальних результатів дозволить прийняти рішення: що на цьому занятті варто оцінювати.

→ Як дібрати вправи, що сприятимуть досягненню прогнозованих результатів?

Тепер можна розпочати придумувати або обирати вправи й методи, що дозволяють максимально адекватно досягти прогнозованих результатів. Учні повинні зробити те, що було сформульовано як очікуваний результат. Можливо, це буде домашнім завданням. Потім у класі можна організувати перевірку домашнього завдання у парах. Обрані вправи й методи дозволять ще раз звернутися до формулювання результатів і скоригувати їх або додати нові (наприклад, учень зможе навчитися оцінювати роботу іншого за певною шкалою, коротко виступати, коректно висловлювати свої критичні зауваження). Обрана вправа може також бути й «контрольною», що дозволить учителеві поставити оцінки учням або просто оцінити загальний рівень підготовки учнів.

→ Як визначити критерії та методи оцінювання?

Сформульовані результати, обрані вправи й методи дозволять визначити, що можна вважати досягненням обраного результату, а що — ні. Вироблення критеріїв оцінювання потрібне не тільки тоді, коли учитель оцінює учнів, але й просто для оцінювання успішності заняття. Крім того, критерії оцінювання дозволять уточнити правила виконання самої вправи, акценти, на які варто звертати увагу педагогові.

Залежно від мети, учитель повинен обрати метод оцінювання. Зазвичай, однак, рекомендацій щодо обрання стратегії

не існує. Один педагог може обрати метод спостереження й скласти перелік показників. Інший дасть учням завдання. Використання декількох методів допоможе не тільки виставити оцінку, але й отримати зворотний зв'язок. Методи оцінювання знову повертають учителя до результатів і допомагають сформулювати їх точніше.

→ Як скласти щохвилинний розгорнутий план уроку?

Тепер можна розпочати складання щохвилинного плану заняття, у якому потрібно відзначити, скільки часу потребуватиме той або інший елемент занять. Необхідно визначити, на якій хвилині заняття буде повідомлено учням про критерії й методи оцінювання, адже оцінювання також забирає час. Такий план уроку продемонструє реальність виконання всіх задумів.

→ Як підготувати оснащення до уроку?

Коли план складений, настає час і необхідність подумати над тим, яке оснащення (навчальні посібники й підручники; наочність — плакати, репродукції, опорні схеми та ін.; матеріали та інструменти — аркуші паперу, олівці, фломастери, пензлі та ін.; роздавальний матеріал, кольорові картки та ін.; музичний супровід; технічні засоби навчання) може знадобитися для кожного з елементів заняття.

Коригування кожного елемента заняття може відбуватися на будь-якому етапі підготовки до заняття — усі частини заняття впливають одна на одну.

→ Як розподілити обов'язки під час підготовки до уроку?

У розробці й підготовці уроку можуть брати участь один учитель або група вчителів, учитель і група учнів, учитель і клас.

- *Учитель.* Пише сценарій уроку, добирає завдання, критерії оцінювання знань і діяльності учнів; розподіляє ролі між учнями тощо.
- *Учитель і група учнів.* Аналогічну роботу, що й у першому випадку, виконують група учнів, склад якої визначає вчитель залежно від мети й обраної форми уроку, індивідуальних особливостей учнів.
- *Учитель і клас.* До уроку готується весь клас. Заздалегідь оголошують тему уроку, між учнями розподіляють ролі та завдання. Підготовка може бути індивідуальною або груповою — залежно від того, яким буде майбутній урок.

→ Якими є особливості кожного з варіантів розподілу обов'язків?

- *Учитель.* У цьому випадку вчитель дає кожному учневі індивідуальне завдання — підготувати виступ за темою, демонстрацію дослідів, наочність та ін.
- *Учитель і група учнів.* Під час групової підготовки доцільно давати групам різні завдання: для учнів однорівневої групи — завдання однакової складності (різні або схожі за формулюванням), для учнів різнорівневої групи — диференційовані завдання. Наприклад, якщо на уроці узагальнення знань необхідно повторити теорію, то одна із груп добирає та відпрацьовує теоретичний матеріал.

Якщо необхідно розв'язувати завдання, то кожній із груп можна запропонувати кілька завдань або за можливості запропонувати учням самостійно придумати й оформити картки із завданнями для інших груп, доповнивши завдання розв'язаннями та відповідями для подальшої перевірки.

У кожній групі можна призначити або обрати капітана, відповідального за підготовку товаришів, щоб контролював їх роботу на певному етапі. На цьому етапі учитель консультує учнів та організовує урок.

- *Учитель і клас.* У старших класах можна застосовувати конкретизований розподіл обов'язків (конференція, семінар, «учень у ролі вчителя», захист оцінки (проекту, ідеї) тощо). При цьому учні можуть провести весь урок замість учителя (прочитати лекцію, презентувати доповіді, прийняти залік в однокласників).

→ Як розробити оптимальний сценарій уроку?

Написання сценарію — це найвідповідальніший і найскладніший етап під час підготовки уроку. Його можуть складати:

- учитель (група вчителів);
- учитель разом із групою учнів.

У сценарії варто врахувати:

- докладний план уроку (із зазначенням мети);
- інструкції із проведення кожного етапу уроку;
- ролі учасників (що відразу розподіляються між учнями) і реквізит;
- добірку завдань, запитань, вправ та ін.;
- критерії оцінювання діяльності учнів;
- запитання для аналізу уроку.

→ Як добирати завдання до уроку?

Завдання для уроку (якщо обрана форма уроку передбачає їх виконання) учитель може добирати самостійно або разом з учнями (якщо вони готують завдання одне одному). При цьому слід ураховувати вікові особливості учнів.

Завдання повинні бути:

- цікавими (за формою, змістом, сюжетом, способом розв'язання або несподіваним результатом);
- спрямованими на розвиток логіки, кмітливості, образного мислення;
- різнорівневими за складністю (для одного уроку), мати кілька способів розв'язання (і відповідей);
- різноманітними, наприклад:
 - «закриті» завдання, що мають точне (однозначне) розв'язання;
 - завдання з неповною умовою;
 - з надлишковими умовами;
 - «відкриті» завдання, що припускають варіанти умов, різні шляхи розв'язання, імовірні відповіді;
 - творчі завдання тощо.

Варто добирати завдання, що мають практичне значення і міжпредметний зміст.

Під час повторення (урок узагальнення знань), коли є можливість істотно урізноманітнити завдання, доцільнішими є завдання на зразок «знайди помилку» або такі, що провокують помилку. Завдання повинні бути безпосередньо пов'язаними з вивченою темою, сприяти засвоєнню, закріпленню, удосконаленню отриманих під час її вивчення вмінь і навичок. Розв'язання завдань мають бути простими, доступними.

Доречно використовувати на уроках різноманітні:

- ребуси;
- головоломки;
- кросворди;
- завдання на розрізування й перегинання фігур;
- вправи зі шматком паперу, із сірниками;
- ігрові ситуації («П'ятий зайвий», «Чорний ящик»);
- картки із завданнями теоретичного або практичного змісту.

→ Якими можуть бути завдання?

Для індивідуальної роботи

- Усі учні отримують однакові завдання.
- Однотипні завдання з різними вихідними даними.

- Різні завдання.
- Інші варіанти.

Для групової роботи

- Однакові завдання (якщо групи однорівневі).
- Завдання, що є однаковими за рівнем складності, але різняться за способами розв'язання, вихідними даними (для однорівневих груп).
- Завдання, що різняться за рівнем складності (для різнорівневих груп); якщо на уроці розв'язується складне завдання, його можна розподілити на декілька етапів і запропонувати групам).
- Інші варіанти.

Нагадуємо, що кількість завдань, рівень їх складності залежать від характеристик класу (наприклад, темпу роботи), індивідуальних особливостей учнів та інших факторів, зокрема відведеного для цього часу.

→ Які види завдань доцільно використовувати для проведення уроків контролю знань?

- Одне запитання — чотири відповіді (обрати потрібну).
- Розміщення відповідним чином термінів та їх визначень.
- Вставлення пропущеного ключового слова.
- Опитування «за ланцюжком».
- Виконання завдань за запропонованим алгоритмом.
- Цифровий диктант.
- Графічний диктант.
- Маршрутна карта.
- Виявлення помилок (фактичних та логічних) та їх виправлення.
- Повторення останньої фрази й оцінювання її коректності.
- Продовження відповіді, перерваної в будь-якому місці.
- Комбінована естафета.
- Взаємоопитування. Кожний учень отримує картку із запитанням і повинен опитати, оцінити певних учнів. Учень одночасно виступає у ролі і вчителя, і учня.

→ Які творчі завдання можна використовувати на уроці?

Творчі завдання — такі навчальні завдання, що вимагають від учнів не простого відтворення інформації, але й творчості.

Творче завдання сприяє створенню атмосфери відкритості, пошуку, надає зміст навчанню (воно особливо наближене до жит-

тя учнів), мотивує учнів. Можливість знайти власне «правильне» розв'язання, що ґрунтується на власному досвіді й досвіді своїх друзів, дозволяє створити фундамент для співробітництва, взаємонавчання, спілкування всіх учасників навчального процесу.

Якщо учні не звикли працювати творчо, то варто поступово вводити спочатку прості вправи (наприклад, дібрати із газет статті певної тематики), а потім пропонувати складніші завдання.

До творчих завдань належать:

- завдання, задачі, вправи до вже вивчених правил;
- приклади до вивчених правил;
- задачі з формулами;
- запитання до параграфа, тексту;
- оформлення стенда (папки) з певної теми;
- ілюстрації до твору;
- складання схеми й таблиці до вивченої теми;
- презентація з конкретної теми тощо.

Форми творчих завдань:

- доповідь;
- реферат;
- есе;
- виступ;
- виконання ролі в імітаційних методиках;
- розв'язання задач;
- обговорення дискусійного питання.

→ На чому ґрунтуються різні види навчальної діяльності?

В основі класифікації форм навчальних занять (за Н. В. Коротковою) — різні види навчальної діяльності.

1. На основі гри:

- ігри-реконструкції (наявність уявної ситуації, що відбувалася в минулому або сьогодні, розподіл ролей);
- ігри-обговорення (наявність ситуації, що моделює різні форми обговорення; створення конфлікту думок; аналіз минулого експертами з погляду сучасності);
- ігри-змагання (наявність фіксованих правил, відсутність сюжету й ролей, суб'єктно-об'єктні взаємини).

2. На основі дискусійної діяльності:

- семінари (індивідуальна робота);
- структуровані дискусії (груповою роботою);
- проблемно-практичні дискусії (колективна діяльність класу).

3. На основі дослідної діяльності:

- практичні заняття (колективна діяльність класу);
- проблемно-лабораторні заняття (групова робота);
- уроки-дослідження (індивідуальна робота).

→ У якій формі можна провести урок?

1. У формі гри (змагання) можна провести урок закріплення й удосконалення знань.
2. Як захист оцінки, залік-практикум — урок контролю знань.
3. Аукціон знань, «подорож» в історію предмета є доречними для уроку повторення й систематизації знань.
4. Уроки творчості: урок винахідництва, урок-виставка, урок-вір, урок — творчий звіт та ін.
5. Уроки, що перегукуються із суспільними тенденціями: урок — суспільний огляд знань, урок-диспут, урок-діалог та ін.
6. Інтегровані уроки (одночасно з двох предметів, для різних вікових груп та ін.).
7. Уроки з елементами історизму: урок про вчених, урок-бенефіс, урок — історичний огляд, урок-портрет та ін.
8. Театралізовані уроки: урок-вистава, урок спогадів та ін.
9. Ігрові уроки: урок — ділова гра, урок — рольова гра, урок із дидактичною грою, урок-змагання, урок-подорож та ін.
10. Допоміжні уроки: урок-тест, урок для батьків, урок-консультація та ін.
11. Урок-калейдоскоп.
На уроці учні швидко стомлюються, тому необхідно переключати їх увагу. Крім того, не можна порушувати санітарних норм — слід берегти зір дітей та їх нервову систему. Урок розподіляється на чотири рівні за часом частини:
 - «подорож кмітливих»;
 - логічна розминка;
 - теоретичний блок (пояснення нового матеріалу);
 - практична робота.
12. Урок-казка.
Використання казки завжди збагачує урок, робить його зрозумілішим.
Можна використовувати:
 - казкові сюжети уроків (авторські);
 - пошук основних алгоритмічних конструкцій на матеріалі знайомих казок;
 - створення учнівських казок за темою уроку.

13. Урок вивчення нового матеріалу за допомогою опорних конспектів.

Учитель заздалегідь готує опорні конспекти для всіх учнів. На уроці учні працюють не в зошитах, а з опорними конспектами, що містять теоретичний матеріал уроку, завдання для закріплення матеріалу.

→ Як зробити урок привабливим для учнів?

Учням пропонують просту, зрозумілу та привабливу для них мету, досягаючи якої, вони мимоволі виконують мету, заплановану вчителем, наприклад:

- розробити схеми та пояснення написання **ь** в українській мові для учнів англійської школи, які також вивчають і українську мову;
- визначити необхідну кількість палива для ракети та кількість продуктів для 10 учнів класу, які полетять на Луну на 2 доби (скласти кошторис);
- скласти кошториси для туристичних походів класу;
- підготувати маршрути уявної подорожі (наприклад, Африкою) тощо.

→ Як підготуватися до «уроку-логіки»?

Пріоритетну увагу на такому уроці приділяють розвитку мислення. Учням пропонують завдання, що на доступному матеріалі з опорою на їх життєвий досвід учать формулювати правильні судження, проводити нескладні дослідження, відшукувати можливі варіанти розв'язання, обґрунтовуючи право на існування кожного з них, наприклад:

- «Що станеться, якщо персонаж твору відмовиться від свого вчинку (зробить інакше)?»;
- «Якщо птахи не відлетять у вирій, то як їм вижити?»;
- «Ми заблукали в лісі. Як повідомити про це (телефонів у нас немає)?».

→ Як підготуватися до «уроку — сюжетної лінії»?

Логічні завдання й завдання на кмітливість добирають таким чином, щоб їх можна було пов'язати або єдиним персонажем, або єдиним сюжетом. Сюжетна лінія уроку не тільки не заважає учням розв'язувати різноманітні завдання, але й робить урок азартним, вносить елемент змагання і прискорює темп уроку.

Будь-який урок зі зв'язним сюжетом легко перетворити на конкурс.